

RAHANDUSMINISTEERIUM

KOV ÜP koostamise kontrollimine ja heakskiidu andmine

Tiiu Pärn

tiiu.pärn@fin.ee tel. 5254819

Planeeringute järelevalve nõunik

Regionaalhalduse osakond

8.10.2021, Haapsalus

Koostöö ja kaasamine (PlanS § 76)

- ÜP ja KSH koostatakse koostöös valitsusasutustega, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi käsitletakse. VV 17.12.2015 määrus nr 133 „Planeeringute koostamisel koostöö tegemise kord ja planeeringute kooskõlastamise alused“.
- Kooskõlastusi saab KOV käsitleda kui instrumenti planeeringu õiguspärasuse tagamisel, st volikogu võtab vastu ÜP, mille vastavust õigusaktidele ja üldisele huvile on kinnitanud riigiametid.
- Kaasatakse isikud, kelle õigusi võib ÜP puudutada ja kes on avaldanud soovi olla kaasatud (ka need, kes on KSH-sse kaasatud).
- Kaasatud isikud teatavad KOV-ile teadete edastamise viisi ja selleks vajalikud kontaktandmed.
- Koostamise vältel avalikustatakse ÜP koos olulisemate lisade, s.o uuringute, kooskõlastuste, arvamuste ja muu ajakohase teabega KOV-i veebilehel.

ÜP ja RaM

PlanS § 81 lg 2: RaM kaasatud isikuna (§76 lg 2) on õigus anda arvamus ja teha ettepanekud ÜP lähteseisukohtadele ja KSH VTK asjakohasuse ja piisavuse kohta.

PlanS § 85 lg 2: RaM-il on õigus kaastud isikuna (§ 76 lg 2) enne vastuvõtmist esitada arvamus planeeringule ja KSH eelnõule.

PlanS § 81 lg 3: RaM-il on õigus määrata täiendavalt isikuid ja asutusi, kellega ÜP koostamisel tuleb teha koostööd või keda kaasata.

PlanS § 87 lg 2: pärast vastuvõtmist avaliku väljapaneku jooksul on igal isikul õigus avaldada arvamust ÜP kohta.

PlanS § 90 lg 2: RaM kiidab ÜP heaks (või keeldub). *Vajadusel RaM seisukohad kokkuleppeta vaiete kohta (§ 90 lg 4).*

ÜP esitamine heakskiitmiseks (PlanS § 90)

KOV esitab heakskiitmiseks RaM-ile planeeringu koos PlanS §-s 3 nimetatud lisadega:

- ✓ Teave planeeringu algatamise, menetluse käigus tehtud menetlustoimingute ja koostöö kohta;
- ✓ planeeringu elluviimiseks vajalike tegevuste ja vajaduse korral nende järjekorra kohta nn elluviimise kava;
- ✓ muu planeeringuga seotud teave on KOV-i sisustada, nt uuringud, muinsuskaitse eritingimused jne;
- ✓ ÜP puhul ka KSH aruanne.

Koos planeeringuga tuleb esitada avalikul väljapanekul kirjalikult esitatud arvamus, mis jäeti arvestamata ja KOV-i põhjendatud seisukohad arvestamata jätmise kohta.

RaM-ile heakskiiduks esitatavad dokumendid (1)

- Korrektselt vormistatud planeering ja menetlusdokumendid koos taotlusega.
  - **Taotluses** peab olema fikseeritud esitaja nimi, taotluse selgelt sõnastatud sisu, taotluse esitamise kuupäev ja taotleja allkiri (HMS § 14 lg 1 ja 3).
  - Taotlus peab sisaldama informatsiooni arvestamata jäänud arvamuste kohta (PlanS § 90 lg 1/ § 138 lg 1).
  - Taotluses **on vajalik nimetada kõik isikud, kelle arvamus ei ole arvesse võetud ning argumenteeritud põhjendused**, miks KOV ei ole pidanud otstarbekaks ja vajalikuks neid arvestada.

Heakskiiduks esitatavad dokumendid (2)

- PlanS-is sätestatud menetlusreeglite täitmise eesmärgi saavutamiseks on otstarbekas juba ÜP koostamise käigus koguda planeeringu menetlemise toimikusse tõendid, mis kinnitavad planeeringu koostamise protsessi õiguspärasust, **so menetluskaust paber kandjal või elektroonselt (koos sisukorraga).**
- RaM-il on õigus nõuda KOV-ilt tema käsutuses olevate selliste tõendite ja andmete esitamist, mis on olulised menetluse läbiviimise õiguspärasuse kontrollimiseks (HMS § 38 lg 1). *Selle kohustuse täitmata jätmisel menetlusosalise poolt on võimalik isikut soodustava haldusakti andmata jätmine. Vt ka A. Aedmaa, E. Lopman jt, Haldusmenetluse käsiraamat Tartu, 2004, lk 187).*

Heakskiiduks esitatavad dokumendid (3)

Menetlusnormide täitmise hindamiseks tuleb KOV-il koos planeeringuga esitada RaM-ile järgmised **tõendid ÜP ja KSH menetlemise kohta**:

- 1) koopia ÜP ja KSH algatamise kohta antud haldusaktist;
- 2) koopia ÜP ja KSH algatamise teatest vastavas ajalehes(des) ilmunud teatest ja KOV-i veebilehel;
- 3) ÜP lähteseisukohtade ja KSH VTK koostamisega seonduv kirjavahetus ja tõendid info lähteseisukohtade avalikustamise kohta veebilehel;
- 4) juhul kui ÜP võib kaasa tuua kinnisasja või selle osa võõrandamise või selle suhtes sundvalduse seadmise vajaduse, tuleb anda ülevaade kirjavahetusest kinnisasjade omanikega;

Heakskiiduks esitatavad dokumendid (4)

- 5) tõendid dokumentidest **ÜP ja KSH aruande eelnõu** avaliku väljapaneku ja tutvustuse kohta: kirjad koostöötegijatele ja kaasatavatele, teavitamine vastavas ajalehes ja veebilehel, planeeringut ja KSH aruannet tutvustava avaliku arutelu(de) protokoll(id);
- 6) koopiad saadud kooskõlastustest ja kaasatavate arvamustest ning neile antud KOV-i vastustest;
- 7) koopia ÜP vastuvõtmise kohta antud volikogu otsusest;
- 8) tõendid ÜP avaliku väljapaneku toimumise kohta vastavas ajalehes ilmunud teatest ning koopiad koostöötegijatele ja kaasatavatele, sh kinnisasja omanikele saadetud kirjadest;

Heakskiiduks esitatavad dokumendid (5)

9) juhul kui avaliku väljapaneku käigus esitati kirjalikke arvamusi (ka e-postiga), tuleb lisada ka esitatud arvamuste ning neile KOV-i poolt saadetud vastuste koopiad;

10) kui isikud on arvamustest/vastuväidetest loobunud, siis ka vastavate loobumiskirjade koopiad;

11) Koopiad avaliku arutelu toimumise aja ja koha kohta vastavas ajalehes ja veebilehel ilmunud teatest, tõendid avaliku arutelu tulemuste kohta vastavas ajalehes ja veebilehel avaldatud teatest;

11) kõik teised dokumendid (vaheotsustused, koosolekute ja arutelude protokollid jms), mis on olnud olulised planeeringulahenduse kujundamisel.

Heakskiiduks esitatavad dokumendid (6)

- Planeeringu koostamise kõige olulisemaks tulemuseks on planeeringu joonis(ed) koos seletuskirjaga.
- ÜP seletuskiri ja joonised peavad olema identsed, selgelt vormistatud ja üheselt mõistetavad.
- Paber kandjal planeering peab olema köidetud, leheküljed nummerdatud.
- Joonised peavad olema mõõtkavas, mis tagab nende loetavuse ja korrektselt vormistatud, joonistel peavad olema näidatud tingmärkide selgitused.
- Planeering peab olema koostatud korrektselt ja täpsusega, et selle alusel oleks võimalik koostada DP või DP koostamise kohustuse puudumisel anda projekteerimistingimused.
- Täidetud PlanS §-s 75 sätestatud ÜP ülesanded.

Heakskiiduks esitatavad dokumendid (7)

- Planeerimisalase tegevuse korraldamine oma haldusterritooriumil on KOV pädevuses, kelle ülesandeks seejuures on tagada ka maakasutuse ja ehitamise aluseks vajalike planeeringute olemasolu.
- Seega vastutab KOV nii PlanS-is sätestatud menetlusreeglite täitmise kui ka dokumendi sisu eest, eelkõige selle kooskõla eest kehtivate seaduste, normide ja liigilt üldisemate planeeringute, so MP-dega.
- Heakskiidu andmine on üks etapp planeeringu koostamise protsessist ja kohustuslik eeldus, et KOV-il oleks õigus planeering PlanS § 91alusel kehtestada. Heakskiit planeeringule on HMS § 16 lg 1 kohane siduva iseloomuga kooskõlastus (RKHKo 19.04. 2007, nr 3-3-1-12-07 p 19).
- Pärast kehtestamist on ÜP haldusakt, millega kaasnevad seaduses ettenähtud tagajärjed.

Nõusoleku aandmine kehtestatud MP muutmiseks

- ÜP-ga võib teha ettepaneku MP muutmiseks (PlanS § 75 lg 3). RaM annab MP muutmiseks nõusoleku/või keeldub sellest (PlanS 90 lg 3 p3).
- Selleks, et RaM saaks anda nõusoleku MP muutmiseks peab planeeringu seletuskirjas olema toodud konkreetsed argumendid ja põhjendused kõrgema taseme planeeringu muutmiseks. Põhjendused peavad olema veenvad ja igakülgset põhjendatud.
- Kui KOV-I taotlus heakskiidu saamiseks on puudulik, tuleb RaM-il teha KOV-le ettepanek puuduste kõrvaldamiseks ja vajalike põhjendatuse lisamiseks.

Põhjendatud peavad olema järgmised kriteeriumid

1. Vajalikkus – kellele see muutmine on vajalik - kas ainult KOV-le (arendajale)?, kogukonnale tervikuna?, riigile jne.
2. Sobivus – sellele annab üldjuhul vastuse ÜP lahendus, kui see on koostatud vastavuse materiaalõiguslike normidega.
3. Proportsionaalsus - peab põhjendama tulemust ja tuleb mõõta planeeringuga kaasnevat mõjutust, st millist kasu või kahju saab kogukond planeeringu kehtestamisel, kas tegemist on riigi huviga jne.

Kokkuvõtvalt

RaM annab planeeringu dokumentide kontrollimise tulemusena:

- õigusliku hinnangu planeeringu vastavusele menetlus- ja materiaalõiguslikele normidele;
- seisukoha planeeringu avaliku väljapaneku käigus lahendamata jäänud arvamuste (vastuväidete) kohta;
- nõusoleku MP muutmiseks;
- kiidab planeeringu heaks (või keeldub heakskiidu andmisest).

Heakskiit on HMS § 16 lg 1 kohane siduva iseloomuga kooskõlastus, mis on eeldus planeeringu kehtestamiseks.

RAHANDUSMINISTEERIUM

Head planeerimist!